

A Codex dokumentumok alkalmazása

A Codex dokumentumai alkalmazásánál azt az elvet követte, amely a szabványosításnál már régen kialakult és elfogadott. Alkalmazása az egyes régiók, országok és nem utolsósorban a gazdasági szereplők érdeke.

Ezért a Codex szabályai nem kényszerítik tagországait az alkalmazásra. A nemzeti szabályozásba való bevezetésnek három módozata lehetséges:

- Teljesen átveszi a dokumentumot
- Részlegesen (csak bizonyos elemeit) veszi át
- Nem veszi át, de a nemzetközi kereskedelemben alkalmazza, tehát a Codexnek megfelelő termékek behozatalát nem gátolja.

A Codex alkalmazási szabályai változatlanul ezek. A kilencvenes évek elején azonban a világkereskedelem további fejlesztését célzó nemzetközi egyezmények a Codex alkalmazásának harmadik módozatát (a nemzetközi kereskedelemben való alkalmazást) gyakorlatilag kötelezővé tették.

A világkereskedelem fejlesztését, az ezt akadályozó tényezők fokozatos felszámolásával segíteni akaró GATT Egyezmény (General Agreement on Trade and Traffic – Általános Kereskedelmi és Vámegegyezmény) keretében egy évtizedig folyó világméretű tárgyalások eredményeként 1995-ben létrejött Világkereskedelmi Szervezet, a WTO (World Trade Organization), két igen fontos egyezményt fogadott el a kereskedelmet akadályozó un. technikai akadályok megszüntetésének segítésére.

E „technikai akadályok” alatt az egyes országok eltérő szabályait, előírásait, ellenőrzési, engedélyezési rendszereit értik, melyek megnehezítik, drágítják, lassítják a termékek – kiemelten a minden országban igen részletesen szabályozott élelmiszerek – kereskedelmét.

A TBT (Technical Barriers of Trade – Kereskedelem Technikai Akadályai) Egyezmény általános, minden termékre kiterjedő. Az Egyezmény elismeri, hogy minden országnak joga van a fogyasztó védelmében szükséges szabályozási, ellenőrzési intézkedésekre. Ezen intézkedések azonban nem válhatnak a külföldi termékeket a belföldivel szemben hátrányos helyzetbe hozó akadályokká. Nem haladhatják meg az ésszerű szinteket. Ezt az „ésszerűséget” a vonatkozó nemzetközi dokumentumok, vagy ezek hiányában tudományos eredmények alapján lehet elfogadni.

Az SPS (Sanitary and Phyto Sanitary – Egészségügyi és Növényegészségügyi) Egyezmény jellegéből következően elsősorban az élelmiszereket érinti. Ez az Egyezmény már név szerint említve rendszeresen a Codexre hivatkozik, mint olyan dokumentumra, amely az ésszerűen elvárható fogyasztói védelmet jelenti. A Codexben rögzített előírásoknál szigorúbb nemzeti szabályok tehát a kereskedelem indokolatlan akadályozását jelenthetik.

Mindkét egyezmény a WTO keretében felállítandó részleg feladatává teszi a betartás, vagyis a nemzeti szabályozás esetleges „ésszerűtlen”, a kereskedelmet akadályozó voltának vizsgálatát és az ez ellen megteendő konkrét lépéseket.